

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 445. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608062475312/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

- 343 *Jøsedansere*: se n.t.s. 131. – *Sagnelius*: digteren Erik Johan S. (1793-1823). – *Lyrer*: strengeinstrument. – *Ådlaste mål oss vinkors*: fra *Björneborgarnes march* – *alle Sövars Heltkonger*: se n.t.s. 342 (*Kong Fjolsner*). – *var end denne Rost Jakobs, var Händerne Esaus*: 1. Mos. 27,23; Esau var i modsætning til Jakob jæger. – *Llewellyn Lloyd*: engelskfødt jæger og forfatter (1792-1876), boede fra 1823 i Sverige, især Värmland. – *Jaktmjöten*: *Jagtnöjen i Sverige och Norrige*, 1830. – *Tjugtu år i Skandinavien*: egl. *Anteckningar under ett fjugdrigt vistande i Skandinavien* (1855).
- 344 *Halle- og Hattushøjene*: to plateaubjerg øst for Vänersborg. – *Rönnum Gård*: Rönnum G. v. Vänersborg, hvor Lloyd boede siden 1831. – *Pasant*: gennemrejsende. – *Vaganter*: omstrejfer. – *«I som indtræde her...»*: indskrift ved indgangen til Danes Helvede, med «håb» i st.f. «bekymring». – *«Knalleadonen»*: ironisk om syv herreder omkring Borås, hvor bispekrammerhandel var tilladt («Knallebygdens»), kombineret med Caledonien, dvs. Skotland. – *«Baggholinger»*: om dem, der hensynsløst rydder skov eller stjeler tømmer. – *«Ansonater og Eventyrets gyldne vædder»*: se n.t.s. 298. – *Charles Andersson*: egl. Carl Johan A. (1828-67), Afrikarejsende. Rejste 1850 gennem *Ovambo*-folkets land mod Njamsen, der året før var blevet opdaget af den britiske opdagelsesrejsende David Livingstone (1813-73).
- 345 *Jaktmjöten i Sverige och Norge*: se n.t.s. 343. – *Andersson*: *«Lake Nyamis»* udk. 1856. – *Lorenz Pasch*: se n.t.s. 69. – *Abrahams Taffel*: Matt. 8,11. – *bag Forhængen*: se n.t.s. 341. – *«Alle terranen...»*: se n.t.s. 243. – *«Egyptens Jernovne... det forjættede Land»*: efter israeliternes vandring fra slaveriet i Egypten, gennem ørkenen og lovgivningen på Sinai og til det lovede land, Israel. – *«Brabantefolket»*: folk i det hollandsk-belgiske lavland. – *«froyeuse entree»*: høralfastning fra 1356, der bekræftede brabanternes rettlighed. – *«Det er fuldt bragt»*: Joh. 19,30.
- 346 *Salomos Slægt...»*: jf. 1. Kong. 4,24-25. – *Solen uden Klæder*: dvs. guldet. Jf. s. 234. – *den ukendte Cud*: se n.t.s. 42. – *salige I som træde, iden at se*: Joh. 20,29. – *«Genesis»*: 1. Mos. 4,11-12.
- 347 *Oldeveg*: Hans Fredrik O. (1793-1866), landshøvding i Värmland 1842-64.
- 348 *Starke Thur*: opfattedes uden for Sydnorge som fører af Asgårdsrejen (se n.t.s. 203). Er ofte blevet forvekslet med styrkeguden Thor.
- 349 *det Lan, der ofrede så Blod*: jf. 1. Peters brev 1,19-20 og Åb. 7,14 og 12,11. – *«Du Carls søn»*: hyldestidig til kong Gusaf III. – *«Rusig af dronmamas vin»* – og *«Hjarta mot hjarta»*: ikke identificerede.
- 350 *Emnen og Emmene*: dampen og gløderne. – *Salomos Slægt*: se n.t.s. 346.
- 352 *Bakkanter og Månader*: de mandlige og kvindelige deltagere i den græske vingud Dionysos' orgastiske følge. – *Maskug og Løpszig*: se n.t.s. 114 (*Tøget til Rusland og Nationernes Vrimmel*). – *Gratialiseme*: se s. 289.
- 353 *«de Försvarslösa»*: «laga försvar», dvs. lovlig begrundelse for ikke at kunne tvunges til anvist arbejde, var et privilegium for bla. offentlig ansatte, studenter og ansatte i handel og håndværk. Øvrige voksne over 15 år

var »forsvarslosæ og kunne tvinges til arbejde. – *Påmælken*: se n.l.s. 60. – *Pekstærne*: se n.l.s. 61.

354 *Jakobs Kamp med Gud*: 1. Mos. 32,24-32.

355 *Dauphinen af Frankrig, Jacques le Roux*: se n.l.s. 245. – »*Ske dig efter din Tro*»: citatet er ikke efter *Lucas*, men Mat. 8,13 eller 9,29. – *Svejsfener*: se n.l.s. 224. – *Kulrysser*: art køretøj med dyb vidjekarv, der bruges til kultransport.

356 *Anastasia*: indtrædelse af kirken.

357 *Nieldelin*: linned af nølde.